

ЛЮБОМИР ДЕНОВ

Преди месец от Афганистан се завърна главният инспектор от служба „Войска полиция“ майор Драгомир Стефанов. Точно 1 година той бе единственият български държавен служител в мисията на ЕС ЕЮПОЛ.

За Европол се знае повече - това е обединение на полицейските служби от страните-членки на ЕС. А ЕЮПОЛ е мисия на Европейския съюз специално за Афганистан. Тя стартира в средата на юни 2007 г. като продължение на немски полицейски проект за размирната страна. Основните ѝ цели са две - изграждане на нова афганистанска полиция и на съвременна съдебна система.

Невероятната сложност на мисията майор Стефанов илюстрира с един пример. В Бамян, на 40-50 км от Кабул,

трима младежи изнасилили местно момиче

То се оплакало на полицията. Но вместо случаят да се разследва докрай и виновните да понесат наказания, след извършения преглед от единствената в провинцията жена лекар било установено само, че момичето не е девствено. И толкова.

А можело да се направят изследвания, които да докажат участието на трите момчета в гаврата. Болниците разполагали с медицинска апаратура, дарена от коалиционните сили, но рядко я използвали. Според местните разбириания девойката, дръзнала да се качи сама в автомобила на младите мъже, също е виновна. Най-често в такива случаи един от младежите се жени за нея и проблемът отпада.

Представте си каква е ситуацията в страната, след като този случай става в провинцията с преобладаваща етническа група на хазарите, която е една от най-грамотните, коментира майор Стефанов. Тук поне девойката е имала смелостта да се оплаче. А в останалите райони много от случаите остават скрити и не достигат до официалните власти. Там ставали и по-жестоки престъпления, но

хората нямали навик да се оплакват в полицията

Обикновено използват клановите като регулатори на обществените отношения, твърди майор Стефанов.

Една от задачите на европейска мисия е да обучава афганистанските полицаи. Сериозен обаче бил проблемът с тяхната неграмотност. Много от тях не могат да четат и пишат на собствения си език, камо ли на английски. Трудно се намирили и подходящи полицаи за обучение. Често местните власти обещавали да изпратят на курс 20 души, но в първия ден пристигали 4-5, след няколко дни още 5 или изобщо не идвал никой.

В Афганистан не вярват на новата полиция. Хората не гледат на полицаите като на представители на властта, които могат да им помагат. Открай време в тяхно лице виждат само униформените, които ги

Майор Стефанов учи полицаи в Афганистан, очаквал те да обърнат оръжието срещу него

Единственият българин в ЕЮПОЛ ръководел 6 от 12-те района на европейската служба

Драгомир Стефанов се е снимал за спомен в базата на мисията в Кабул.

спират на пътя с думите „Не минавай“ или пък им искат пари за някакви нарушения.

Заедно с още един европейски полицаи Стефанов пряко ръководел 6 от 12-те района за развитие по програмата на ЕЮПОЛ. Ежедневно поддържал комуникация с екипите, изпратени да изграждат и обучават местните полицейски служби. На всеки 2-3 месеца посещавал районите лично. За целта мисията разполагала с малък 20-местен самолет.

В Афганистан възприемали майор Стефанов не като български, а като европейски полицаи. Малцина били тези, които се заглеждали в емблемата на ръкава и разчитали буквите на кирилица. Сещали се само онези, които поназнаивали руски от времето на съветската окупация. Известен период от време изучаването на руски било задължително в местните училища.

Заплахите от терористи-

чен акт били постоянни. Те преследвали майор Стефанов всеки ден, когато затъвал в прословутите кабулски задръствания по 4-километровото трасе до офиса. Напълно реалистична била възможността да се натъкне на кола бомба

От такава експлозия бил вдигнат във въздуха автомобил на коалиционните сили с американски и канадски военнослужещи през май миналата година. Майор Стефанов и колегите му от европейската мисия пътували по маршрута в бронирани джипове мерцедес. Подслени били не само вратите и стъклата, но и дъната на колите.

Постоянно съществувал и риск местен полицаи да обърне оръжието си срещу обучаващите го колеги от коалиционните сили. Това се случило не при нас, а при партньорите ни от НАТО, разказва майор Стефанов. По време на стрелкова тренировка аф-

ганистански полицаи изведнъж обърнали автоматите и застреляли свой испански колега.

„Прекалено е сложно.“ Така майор Стефанов коментира причините, които може да накарат афганистански полицаи да стреля срещу своите. Малцина били камикадзета, водени от религиозни подбуди. Други нападатели били принуждавани от талибаните.

Често им отвличали децата и обещавали да ги пуснат само ако бащата извърши атентат

В такива случаи те неминуемо избирали смъртта си.

Стефанов обаче не съжалява за нито един ден в мисията в Афганистан. Защото придобил огромен институционален опит. Преди това той е бил и на мисия на НАТО в Кабул. През 2006-2007 г. майорът служил като зам.-командир на многонационална военнополойцейска рота в мисията ИСАФ. Преди това пък изкарал една година като щабен офицер в мисията на ООН за Етиопия в Еритрея.

Натрупа и самочувствие, че български офицер може да се справи безупречно на ръководни позиции в институции на Европейския съюз. Явно, че ръководителите на мисията също са доволни от него, защото майор Стефанов бил назначен в комисията за подбор на нови кандидати за ЕЮПОЛ.

Майор Стефанов на работа в министерството на отбраната след завръщането си от Афганистан. Горне - медал, грамота и част от униформата на полицейската мисия ЕЮПОЛ. СНИМКИ: ПАРСЕХ ШУБАРДАН И ЛИЧЕН АРХИВ